

Nieuwsbrief 1 juli 2006 – Jaargang 13, nummer 2

Kees Snoek benoemd aan Sorbonne

Per 1 september 2006 is dr. C.H. Snoek benoemd tot gewoon hoogleraar 'en littérature et civilisation néerlandaises' aan de Sorbonne (Paris-IV). Na twee jaar als buitengewoon hoogleraar te hebben gewerkt op contractbasis, heeft hij nu een vaste aanstelling verworven. De nieuwe functie betekent dat Kees Snoek voortaan de zorg draagt voor de coördinatie van de colleges Nederlandstalige letterkunde en cultuurgeschiedenis van Nederland en België. De vaste staf van de vakgroep Nederlands bestaat verder uit een gewoon hoogleraar Nederlandse taalkunde (Jan Pekelder) en drie 'maîtres de conférences', van wie er twee colleges in letterkunde en cultuurgeschiedenis verzorgen. Voorts zijn er drie mensen in tijdelijke dienst: een assistent onderwijs en onderzoek (gepromoveerd op Marcellus Emants) en twee 'maîtres de langue', die voornamelijk de taalvaardigheidscolleges geven. De opleiding bestaat uit vier studiejaar, die gevolgd kunnen worden door een Master (alleen voor hoofdvakstudenten). Er zijn ook bij- en keuzevakstudenten.

Kees Snoek is specialist op het gebied van E. du Perron en de (post)koloniale letterkunde. Hij promoveerde in 1990 op het proefschrift 'De Indische jaren van E. du Perron'. In 2005 verscheen van zijn hand de biografie 'E. du Perron. Het leven van een smalle mens'. Hij doceerde eerder in Ann Arbor, Michigan (1977-1982), Jakarta en Depok, Indonesië (1982-1990), Oldenburg, Duitsland (1991), Auckland, Nieuw-Zeeland (1992-1997) en Straatsburg, Frankrijk (1997-2000). Sinds 2004 bekleedde hij de functie van 'professeur associé' aan de Sorbonne.

Het E. du Perron Genootschap feliciteert Kees Snoek van harte met zijn vaste benoeming in Parijs, een stad met een hoog Du Perron gehalte. In Parijs zette E. du Perron immers zijn eerste stappen op het schrijverspad, hij woonde en werkte er tussen 1932 en 1936, sloot er vriendschappen met mensen als Pia en Malraux en schreef er *Het land van herkomst*, waarin Parijs ook sterk aanwezig is.

Mededelingen

- Waarschijnlijk *begin november* is de najaarsbijeenkomst. U ontvangt eind september bericht over datum, plaats en programma.
- Leden die niet op de voorjaarsbijeenkomst aanwezig waren treffen in deze envelop hun exemplaar van *Cahiers voor een lezer* nr. 23.
- In deze Nieuwsbrief treft u opnieuw een illustratie aan die Sylvia Willink-Quiël ons welwillend ter beschikking stelt.

Verslag Voorjaarsbijeenkomst 2006

Wat vroeger dan anders komen op zaterdag 13 mei zo'n zestien Du Perronianen bijeen in de Rode Zaal van het Letterkundig Museum in Den Haag. Buiten schijnt de zon, binnen buigt men zich over Vestdijk, Malraux & Du Perron.

Eerst vindt de *Jaarvergadering* plaats, bijgewoond door 13 leden.

1. Opening / Mededelingen / Ingekomen stukken

Spreker Wim Hazeu en nieuw lid Koen Rymenants worden hartelijk verwelkomd.

Bericht van verhindering is ontvangen van: Ad Rigtters, Frans Bulhof, Nel Weke, Louis en Riet Uding, Radboud van Steenhardt Carré.

Er zijn nu 71 leden + 2 ereleden + 1 speciaal lid = 74 leden, 10 abonnees en 3 ruilabbonementen.

Bij peiling blijken vier leden de Nieuwsbrief voortaan alleen per e-mail te willen ontvangen, twee alleen op papier, vijf per e-mail én op papier. Het bestuur beraadt zich hierover.

De website is per maart bijgewerkt. *Uitgelezen boeken, katern voor boekenkopers en boekverkopers* 11(2006)1 is gewijd aan de benefietdiners van het Willem Elsschot Genootschap, waarbij bekende personen een feestrede houden: wellicht een idee voor het EDPG? Recente afleveringen van *KB.nl* en *Zuurvrij* liggen ter inzage.

2. Jaarverslag 2005 van de voorzitter en lijnen naar de toekomst

Kees Snoek memoreert 2005 als een druk Du Perron-jaar. In maart verscheen de biografie, waarover ca 20 recensies verschenen. Kees hield elf lezingen en enkele radio-interviews. In de NRC Leeskring werd in vier bijdragen aandacht besteed aan *Het land van herkomst*. Het EDPG gaf in eigen beheer een boek met opdrachten van Du Perron uit, *Het leven is wellicht een farce*, dat leden gratis ontvingen en aardig verkocht werd. Zie de volledige tekst van het Jaarverslag hieronder.

Wim Hartman droeg het penningmeesterschap, dat hij sinds de oprichting op 14 mei 1994 met grote inzet vervulde, eind 2005 over aan Ad Rigters. Het ledenaantal steeg iets ten opzichte van 2004. Toekomst: het genootschap zal doorgaan bekendheid te geven aan E. du Perron en onderzoeken of een Interbellum cultuur club mogelijk is. Onderzocht wordt of dit najaar een bijeenkomst gehouden kan worden met winnaars van de (Tilburgse) E. du Perron prijs: in Tilburg? Voor een vertaling in het Frans van de biografie zal Kees over enkele jaren een gecondenseerde versie maken.

3. *Financieel jaarverslag 2005 en Begroting 2006*

Wim Hartman geeft een korte toelichting op de ontvangen stukken. Het begrote tekort door de uitgave van *Farce* viel mee. De Jaarrekening 2005 wordt bij acclamatie goedgekeurd. Ook de Begroting 2006 wordt aanvaard. Wim waarschuwt niet onder de continuïteitsbuffer te komen en roept enkele leden op hun contributie (€ 25,-) te betalen.

4. *Bestuurssamenstelling*

Wim Hartman legt zijn bestuurslidmaatschap neer. Manu van der Aa, Kees Rasenberg, Corinna van Schendel en Kees Snoek worden voor twee jaar herbenoemd, Ad Rigters is per mei 2007 herkiesbaar.

5. *Wat verder ter tafel komt / Rondvraag / Sluiting*

Margreet van der Wal overhandigt het bestuur – ter inspiratie – publicaties e.d. die het Godfried Bomans genootschap voor zijn leden maakt.

Rein Wagner vraagt hoe de E. du Perron prijs in Tilburg is terechtgekomen. Vermoed wordt dat de Du Perron-kenner prof. Jaap Goedegebuure (toen bij de Universiteit Tilburg, inmiddels Leiden) dit heeft bedacht.

Paul Voorhoeve meldt dat het lastig parkeren is bij de KB; anderen pleiten voor een bijeenkomst elders, bijv. in Utrecht.

Manu toont *Cahier 23* met bijdragen over EdP, Maurice Roelants en J.C. Bloem: ieder kan zijn exemplaar in ontvangst nemen.

Vrienden van Du Perron

Dan spreekt *Wim Hazeu*, biograaf van Vestdijk (2005) en eerder van o.a. Slauerhoff, over 'Vestdijk en zijn mentor Du Perron'. Eerst klinkt de krachtige stem van Vestdijk die twee 'Harlingse' gedichten voordraagt, *Zelfkant* en *Onderbroken wandeling*. Du Perron en Vestdijk waren bevriend vanaf 1932, maar evenwichtig was de vriendschap niet. Du Perron was in het begin Vestdijks mentor in de literatuur. Voor Vestdijk, die weinig vrienden had, bleef hij als vriend heel belangrijk. De vriendschap van Du Perron voor Vestdijk was minder constant, wel hechte hij aan Vestdijks literaire oordeel, bijv. over het manuscript van *Het land van herkomst*. Aanvankelijk kon Vestdijk in Forum en elders publiceren dankzij Du Perron, later kreeg Vestdijk functies waardoor hij werk van Du Perron kon plaatsen. Ook bij het adviseren en redigeren van elkaars werk deed zich deze ontwikkeling voor: eerst redigeerde Du Perron het werk van Vestdijk, later waren de rollen omgekeerd. Vestdijk heeft Du Perron in beeldende beschrijvingen geportretteerd. Na diens plotselinge dood in 1940 droeg Vestdijk *Rumeiland* (1940) aan hem op. In 1941 schreef hij een inleiding bij *Parlando* van Du Perron. Aan de hand van mooie citaten schetst Hazeu het contact dat Vestdijk en Du Perron hadden: intensief, levendig, niet zonder kritiek of irritatie, wel zeer betrokken bij elkaars literaire activiteiten.

Een heel andere vriendschap was die tussen André Malraux en Du Perron, aan wie al op 15 november in Parijs een mini-colloquium is gewijd. *Kees Snoek* spreekt over 'Malraux en Du Perron tussen Europa en Azië' en wijst op de uitdaging die het Oosten had voor Malraux en het Westen voor Du Perron.

Du Perron kwam pas in 1919 naar Europa, waar hij een vreemdeling was en met zijn ouders in koloniale sfeer leefde. In Parijs leerde hij Malraux kennen, die gegrepen was door het oriëntalisme, mede dankzij bezoeken als kind aan Musée Guimet. De mythomane Malraux reisde al jong naar Indochina, waar hij allerlei avonturen beleefde. Hij wilde de geschiedenis transformeren door revolutionaire actie, waarbij hij het Oosten als passief zag en het Westen als actief. De vrienden deelden hun non-conformisme, de smaak voor avontuur en een obsessie met de dood. Beiden bewonderden bij voorbeeld Mayréna, een Fransman die enkele jaren koning was van de Sedangs, in het achterland van de Moïs in Indochina. In literair opzicht inspireerden ze elkaar. Malraux droeg zijn roman *La condition humaine* op aan Du Perron, terwijl de politieke discussies met Malraux een belangrijk element zijn in Du Perrons *Het land van herkomst*. De vrienden zagen elkaar voor het laatst in 1936. Du Perron ging toen terug naar Indië. Daar merkte hij al snel dat hij er niet meer thuishoorde.

Hij vond dat het land aan de Indonesiërs toebehoorde, maar zag geen politieke rol voor zichzelf. Zijn fascinatie voor Indië was over. In 1939 keerde hij dan ook terug naar Europa, waar hij in mei 1940 overleed. Malraux schreef na 1945 een inleiding op een Franse vertaling van een brief van Du Perron uit 1939, waarin deze aan Sjahrir zijn positie ten opzichte van Indië had geformuleerd. De politieke activist Malraux legde daarbij de nadruk op het antikolonialisme van Du Perron: dit onderwerp stond op dat moment hoog op de politieke agenda.

Na een korte discussie over de merkwaardige figuur Malraux die ten slotte in het Pantheon met alle eer is herbegraven, schenkt EDPG-sommelier Manu van der Aa de Du Perronianen een mooi glas wijn. Er worden Vestdijk-biografieën gekocht en er wordt nagepraat: over Du Perron, literatuur en vriendschap.

Corinna van Schendel

Des voorzitters jaarverslag 2005-2006

Het vorige jaarverslag dateert van 22 april 2005. Op 2 maart van dat jaar werd de biografie van Du Perron ten doop gehouden tijdens een bijeenkomst in De Balie, georganiseerd door de Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam (SLAA) in samenwerking met Uitgeverij Nijgh & Van Ditmar. Voor Nijgh & Van Ditmar nam redacteur Jasper Henderson de honneurs waar. Alain du Perron nam het eerste exemplaar in ontvangst dat aan hem en zijn vrouw Betje is opgedragen en sprak een kort dankwoord uit. Hierna kwamen de volgende sprekers aan het woord: Kees Snoek, Manu van der Aa, Max Nord, Cees Fasseur en Elsbeth Etty. De voordrachten werden verlevendigd door de projectie van foto's uit het rijke Du Perron-archief van Alain. Ondanks de hevige sneeuwval die dag was de grote zaal van De Balie vrijwel volledig gevuld.

Uw voorzitter voelt zich enigszins verlegen met dit jaarverslag, dat gemakkelijk het karakter kan aannemen van een oratio pro domo. Er zijn over de biografie meer dan twintig recensies verschenen, waaronder zeer lovende, maar ook zeurderige: waarom zoveel bladzijden toegemeten aan Du Perron? Sommige recensenten bereden hun stokpaardjes. Het mooiste geschenk voor de biograaf was het oordeel van Maarten 't Hart in *Vrij Nederland* (december 2005), die de biografie van Du Perron het indrukwekkendste boek van 2005 vond, gevolgd door de biografie van Vestdijk.

Het land van herkomst werd later in het jaar voor de NRC-leeskring besproken. Er werden vier artikelen aan gewijd, waarvan één positief, twee zuinig van toonzetting en één uitgesproken negatief. Uit de lezersreacties op het boek en de artikelen bleek dat sommigen wat met Du Perron hebben, terwijl anderen niet door zijn hoofdwerk héén konden komen. In de snelle, zappende tijd waarin we leven zijn uitgesponnen levensverhalen niet aan iedereen besteed. Overigens voorziet de biograaf dat hij over enkele jaren een gecondenseerde versie van zijn biografie zal schrijven, vooral met het oog op een Franse vertaling ervan maar ook om de postmoderne lezer te gerieven.

Naar aanleiding van de verschijning van de biografie ben ik opgetreden in vier interviews voor de radio (TROS Nieuwsshow, Drechtsteden radio, VRT Radio 1 ('Gulliver') en VRT Radio Klara) en in één forumgesprek voor de radio (Studio Desmet, 'De Knetterende Letteren'). De biografie werd gunstig besproken in het radioprogramma van Aukje Holtrop. De interviews zijn te beluisteren op de website www.deletterenspreken.nl (onder Dossiers: Eddy du Perron).

In 2005 heb ik elf lezingen gehouden over Du Perron, vooral in boekhandels. Aan drie van deze lezingen was ook een interview met de biograaf gekoppeld, met als interviewers Hans Renders (in Groningen), Vilan van de Loo (in het Indisch Huis in Den Haag) en Ronald Spoor (in boekhandel Buddenbrooks in Den Haag). In november heeft mijn vakgroep, het Département d'Études Néerlandaises aan de Sorbonne, in samenwerking met het Institut Néerlandais, de Association Amitiés Internationales André Malraux en de Association franco-indonésienne "Pasar Malam" een mini-colloquium georganiseerd dat was gewijd aan Du Perron en Malraux: "Tentation de l'Occident, tentation de l'Orient : Malraux et Du Perron, deux amis, deux auteurs dans l'entre-deux-guerres." Er waren vier sprekers, van wie er één wegens ziekte verstek moest laten gaan. Maar we hopen alle lezingen t.z.t. te kunnen publiceren in het tijdschrift *Présence d'André Malraux*. Uit onze kring heeft Paul Voorhoeve het colloquium bijgewoond.

Een tweede hoogtepunt van 2005 was de publicatie, door het E. du Perron Genootschap, van *Het leven is wellicht een farce. Geschreven boekopdrachten van E. du Perron*. Dit smakelijk vormgegeven boekje, waarvoor Wim Hartman zich veel moeite heeft gegeven, is een onverwacht verkoopsucces geworden. In november droeg Wim, die vanaf de oprichting van ons genootschap penningmeester is geweest, zijn taak over aan Ad Rigters.

Door alle voor Du Perron gegenereerde aandacht is ons ledental licht gestegen. De basis is hetzelfde gebleven. Op 23 april 2005 vond de voorjaarsbijeenkomst plaats in Het Indisch Huis te Den Haag, met een lezing van de biograaf over Du Perron en Indië en een interview door Vilan van de Loo. De najaarsbijeenkomst werd op 5 november in het Letterkundig Museum gehouden, met

lezingen van Cees Willemsen over 'Du Perron en de Russen' en van Radboud van Steenhardt Carré over 'Uren met Dirk Coster, de Prisma-discussie, en de relatie met het beginselprogramma van Forum'.

Bezinning op de toekomst blijft evenwel geboden. Wij zullen niet verzaken aan onze taak om Du Perron meer bekendheid te geven. Door alle drukte rond de biografie is er geen tijd geweest voor overleg met geïnteresseerden over de Interbellum Cultuur Club. Voor de uitstraling van de naam Du Perron meent het bestuur er goed aan te doen contact op te nemen met de jury van de E. du Perron prijs, die sinds 1986 door de Universiteit van Tilburg en de Gemeente Tilburg wordt toegekend. We streven ernaar een gezamenlijke activiteit te organiseren, waarvoor ook de winnaars van de E. du Perron prijs zullen worden uitgenodigd.

Rest mij te zeggen dat de reeks *Cahiers voor een lezer*, waarvan u straks het 25ste nummer in ontvangst kunt nemen, gestaag groeit, dankzij de inzet van redactie en helpers, van wie ik vooral wil noemen Hilde van Looveren en haar moeder.

Kees Snoek, mei 2006

Publicaties

- André Malraux, Het menselijk tekort; [vert. uit het Frans door E. du Perron], 8e herz. dr., Amsterdam: Wereldbibliotheek, 2005. 277 p. NB Druk 1 t/m 7 (=1934 t/m 1956): Wereldbibliotheek; 8e t/m 13e dr. werden uitgegeven door andere uitgevers (Spectrum, Contact, Bakker); Wereldbibliotheek heeft "8e dr." vermeld, daar zij de 8e herz. dr. (=van Spectrum) en de 9e t/m 13e dr. (Contact, Bakker) 'verwaarlozen'.

Du Perron-biografie in de media (vervolg)

Besprekingen
[rectificaties]

- Frank Okker, 'Kees Snoek, E. du Perron; het leven van een smalle mens'. In: *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde* (KITLV) dl. 16(2005) nr. 4, p. 546-549.

- Hans Anten, 'Kees Snoek, E. du Perron; het leven van een smalle mens'. In: *Nederlandse letterkunde* jrg. 10(2005) nr. 2, p. 157-159.

>>

Carel Willink

tekening bij

Poging tot afstand

van E. du Perron (1928)

(collectie S. Willink-Quiël)